

БЕРЕС ШОМОШІ МАРІАНН, д.е.н, проф., декан економічного факультету Мішкольцьського ун-ту, Угорщина
КОБЕЛЄВА Т.О., канд.екон.нак, доц. НТУ «ХПІ»
МАЙСТРО Д.С., студент НТУ «ХПІ»

ДОСЛІДЖЕННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ «ПОТЕНЦІАЛ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»

Як свідчать проведені нами дослідження на промислових підприємствах Угорщини та Украни, поняття “потенціал інтелектуальної власності”, незважаючи на всю його очевидність, важливість і перспективність використання, ще не знайшло належного відображення в наукових працях вітчизняних і закордонних дослідників і являє собою одну з “білих плям” у категоріальному апараті. На наш погляд, недолік у дослідженнях даної економічної категорії є наслідком ряду труднощів методологічного і прикладного характеру.

Проведений нами аналіз показав, що більшість дослідників, трактують поняття «потенціал інтелектуальної власності» аналогічно поняттю «інноваційний потенціал», а саме як розмір ресурсів, що забезпечують інноваційну діяльність, починаючи зі стадії науково-дослідних робіт і закінчуючи передачею нововведення в сферу практичного використання. Однак, такий підхід, по-перше, дозволяє відбити тільки одну зі сторін інноваційного потенціалу – його ресурсне забезпечення, що є не цілком прийнятним і не відбиває призначення і суті інноваційного потенціалу; по-друге, стадія науково-дослідних робіт не входить в інноваційну діяльність, а є структурним елементом науково-технічної діяльності, а це, відповідно, приводить до змішання понять «інноваційний», «науково-технічний» та «потенціал інтелектуальної власності».

Таким чином, виробничим потенціалом виробничої системи варто вважати не тільки і не стільки її можливості по створенню новацій і здійсненню нововведень, але і готовність суспільного виробництва сприйняти ці нововведення для ефективного використання. Отже, поняття «потенціал інтелектуальної власності» стосовно до викладеного матеріалу, на наш погляд, треба сприймати як *граничну* здатність системи створювати, тиражувати і використовувати нововведення в умовах існуючого ресурсного забезпечення. У нашому розумінні потенціал інтелектуальної

власності – це гранична здатність створювати нововведення, сприймати вже створені нововведення і вчасно рятуватися від застарілих.

Приведене визначення дозволяє стверджувати, що інноваційний потенціал системи формується не тільки під впливом факторів, що характеризують кількість новацій, створюваних усередині системи, але й у результаті впливу таких факторів, що відбивають: число нововведень, що надійшли через межі системи; число нововведень, поза залежністю від місця їхнього створення, переданих у сферу практичного використання; число інновацій, використовуваних споживачами в процесі їхнього функціонування. У цьому зв'язку слід зазначити, що рівень і, відповідно, потенціал інноваційності в значній мірі буде визначений присутністю наявних у науково-технічному сегменті інноваційного потенціалу нововведень (новацій), на які є ринковий попит.

Список літератури: 1. *Pererva P.G. Technology transfer [Text] / P.G. Pererva, G. Kocziszky, D. Szakaly, M. Somosi. — Veres-Kharkiv-Miskolc: NTU «KhPI», 2012. — 668 p.* 2. *Перерва П.Г. Синергетичний ефект бенчмаркінгу конкурентних переваг / П.Г.Перерва, Н. П. Ткачова // Маркетинг і менеджмент інновацій. — 2011. — № 4(1). — С. 55-66.* 3. *Перерва П.Г. Економіка та організація інноваційної діяльності : підруч. / П.Г.Перерва; за ред. П.Г.Перерви, С.А.Меховича, М.І.Погорєлова. — Харків : НТУ «ХПІ», 2008. — 1080 с.* 4. *Перерва П.Г. Розвиток методів аналізу фактичного стану конкурентних переваг підприємства / П.Г. Перерва, Н.П. Ткачова // Економіка розвитку. — Харків : ХНЕУ, 2011. — №4 (60). — С. 116-120.* 5. *Гребченко А.И. Основы маркетинга высоких технологий : [учебное пособие] / Гребченко А.И., Перерва П.Г., Смоловик Р.Ф. — Х. : ХГПУ, 1999. — 242 с.* 6. *Перерва П.Г. Антикризовий моніторинг фінансово-економічних показників роботи машинобудівного підприємства / П.Г.Перерва, В.А.Товажнянський // Економіка розвитку. — Харків : ХНЕУ. — 2010. — №2 (54). — С. 46-50.* 7. *Перерва П.Г. Антикризові інструменти сталого розвитку підприємства: інноваційна, інвестиційна та маркетингова політика / П.Г.Перерва, А.В.Косенко, О.П.Косенко // Вісник Нац.техн.ун-ту "ХПІ" : зб.наук.пр. Темат. вип. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. — Харків : НТУ "ХПІ". — 2012. — № 25. — С. 100-106.* 8. *Перерва П.Г. Розвиток методів аналізу фактичного стану конкурентних переваг підприємства / П.Г.Перерва, Н.П.Ткачова // Економіка розвитку. — Харків : ХНЕУ, 2011. — № 4 (60). — С. 116-120.*